

Samenwerkingsorgaan HOLLAND RIJNLAND	
11-10-15726	2-10-10621
08 OKT. 2019	
Ambl:	BB JGH
	AB/DB

Dagelijks bestuur van het
samenwerkingsorgaan Holland Rijnland
Postbus 558
2300AN Leiden

Stadhuisplein 1
Postbus 13
2400 AA Alphen aan den Rijn
Telefoon: 14 0172
E-mail: gemeente@alphenaandenrijn.nl
Website: www.alphenaandenrijn.nl

Zaaknummer
263617

Datum
27 september 2019

Contactpersoon
M. de Lange

Afdeling
Ruimte

Onderwerp
Zienswijze Regionale Agenda Holland Rijnland
2019-2023

Geacht bestuur,

Met uw schrijven van 25 juni 2019 heeft u verzocht om een zienswijze te geven op de concept regionale agenda van Holland Rijnland. Met deze brief geven wij gehoor aan uw verzoek.

Inleiding

De regionale agenda Holland Rijnland 2019-2023 zien wij als onderdeel van onze visie op bestuurlijke samenwerking bij het oplossen van maatschappelijke vraagstukken. Omdat vraagstukken waar de overheid en samenleving voor staan steeds complexer worden, is maatwerk voor bestuurlijke samenwerking noodzakelijk. De gemeente Alphen aan den Rijn zoekt daarom per opgave of vraagstuk partners op landelijk, regionaal en lokaal niveau die logisch zijn om een vraagstuk te beantwoorden. Wij zien een beweging om in netwerkverband te zoeken naar samenwerking op strategische thema's (mobiliteit, wonen, economie, bodemdaling, energie, recreatie, landbouw en groen). Hierbij is erkenning dat de uitvoering van zo'n strategische agenda in wisselende samenstelling kan zijn en partnerschap vraagt op landelijk, regionaal en lokaal niveau. Al een aantal jaren participeert Alphen in een netwerksamenwerking met Gouda en Woerden (AGW). Door AGW wordt gewerkt aan een strategische agenda waarbij vanuit de eigen kracht van het Groene Hart een propositie wordt voorbereid om een bijdrage te leveren aan maatschappelijke uitdagingen van metropolen, provincies, Rijk en Europa. Op het thema bodemdaling is zo in samenwerking met drie waterschappen, provincies Zuid-Holland en Utrecht, een regiodeal met het rijk gesloten.

Tegelijkertijd zien wij dat een integrale benadering op het schaalniveau van Holland Rijnland essentieel is op met name ruimtelijke thema's. In deze lijn ontkomen we er door de complexiteit

van de opgave niet aan op besluitvorming regionale schaal te organiseren. Wij erkennen dan ook de noodzaak om bovenlokale afwegingskaders te ontwikkelen omdat wij realiseren dat er te weinig ruimte is voor alle ruimtelijke (mobiliteit, wonen, werken en energietransitie) claims. De vorm om hierbij tot besluiten te komen is een vraagstuk op zich. Hierbij is daadkracht en snelheid aan de ene kant geboden, maar ook aandacht voor het proces om met betrokkenheid en draagvlak van raden en inwoners tot besluitvorming te komen is van groot belang.

Tevens zien we de noodzaak van samenwerking op een hoger schaalniveau dan Holland Rijnland. Nu al wordt er samengewerkt op de schaal van Holland Rijnland en Midden Holland (Holland Midden) als gaat om het verbinden van zorg- en veiligheidsnetwerken. Wij zijn dan ook voorstander van een verkenning naar welke opgave(n) de schaal van Holland Midden de juiste maat is.

Politiek-bestuurlijke context

In relatie tot het voorgaande missen wij in uw agenda een analyse van de politiek-bestuurlijke context en de gevolgen daarvan voor de regio. In de provincie Zuid-Holland is een nieuw coalitie-akkoord getekend. Veel ruimtelijke beslissingen die wij als samenwerkingsverband kunnen nemen worden ingekaderd door de provincie, daarom lijkt het ons zinvol om deze kaderstelling te benoemen. Tevens zien we de provincie graag breder benoemd als belangrijke samenwerkingspartner met veel deskundigheid. Daarnaast zal de recente uitspraak van de Hoge Raad met betrekking tot de PAS waarschijnlijk ook invloed hebben op de ruimte van Holland Rijnland om keuzes te maken. Ook deze context zou beter beschreven kunnen worden.

Vernieuwde werkwijze

Wij zijn verheugd met de aandacht in uw agenda om de komende jaren een nieuwe werkwijze voor Holland Rijnland te ontwikkelen. Wij denken graag hierin mee. Bij deze zoektocht zouden wij de volgende elementen willen betrekken. Dat is de spanning tussen enerzijds de behoefte aan slagvaardig bestuur versus legitimatie van besluiten, de behoefte aan meer betrokkenheid van raden versus overvolle agenda's van raadsleden en het lokale mandaat dat raadsleden hebben versus de afweging van regionale belangen. Verdere elementen van deze zoektocht zijn de rol van de subregio's in een nieuwe werkwijze en de participatie van inwoners, maatschappelijke organisaties en bedrijven bij de ontwikkeling van beleid.

Wij zien echter dat de betrokkenheid van gemeenteraden en participatie in bredere zin de afgelopen jaren moeizaam verliep. Dat zien we bijvoorbeeld aan de lage opkomst bij bijeenkomsten en thema-café's. Ook kregen wij signalen dat niet duidelijk was wat met de opgehaalde input gedaan wordt. Aangezien Holland Rijnland op een aantal belangrijke terreinen een gedelegeerde bevoegdheid heeft, is het belangrijk een duidelijke afbakening van de taken van het samenwerkingsverband te hebben en goed te weten wanneer we als gemeenteraad invloed kunnen uitoefenen.

Versterken rol gemeenteraad

Als het gaat om de uitwerking van de versterking van de rol van de gemeenteraad hebben wij wel onze bedenkingen. Naar ons idee is er op dat gebied een valse start gemaakt door de benoeming van een ad-hoc werkgroep 'Werkwijze' waarover niet met het Algemeen Bestuur is overlegd en waarin in eerste instantie geen raadsleden zitting hadden. Gelukkig is dit op aandringen van verschillende AB-leden hersteld.

Ook de opmerking op pagina 1: 'raden worden aan de voorkant betrokken waar dit wenselijk is' en 'De portefeuillehouders bepalen welke producten zij willen laten vaststellen door het Algemeen Bestuur' geven naar ons idee blijk van een top-down benadering waarin raad en AB niet daadwerkelijk in positie worden gebracht. Wij raden aan de werkwijze binnen Holland Rijnland zorgvuldig vast te leggen en voor te bereiden in een gelijkwaardige afstemming tussen raadsleden en collegeleden.

Participatie vanuit de samenleving

Verder valt het ons op dat er in uw agenda weinig oog is voor participatie vanuit de samenleving. Juist als het gaat om vraagstukken als de energietransitie, woningbouw, vervoer en natuur kan meer participatie van grote toegevoegde waarde zijn, juist ook om raadsleden als volksvertegenwoordigers in positie te brengen.

Ruimte bieden aan groei en verandering

Integraal ruimtelijk afwegingskader

Wij zien het belang om binnen Holland Rijnland te komen tot één ruimtelijk afwegingskader waarin sectorale bouwstenen energie, bedrijven, woonbeleid, natuur en recreatie en mobiliteit worden meegenomen. Wij gaan dan ook graag het gesprek aan om invulling te geven aan een integraal afwegingskader waarbij we ook de visie uit de nota Hart van Holland willen betrekken. In dit gesprek willen wij ook op zoek naar de formulering van een collectieve ambitie waarin antwoord wordt gegeven op de vraag: *waarom doen we dit met elkaar en welke kansen biedt het ons?* Een uitdaging in dit proces zal worden om de procedures en de plannings van onze GOVI af te stemmen op het regionale proces. U geeft aan de ontwikkeling van een ruimtelijke afwegingskader projectmatig aan te pakken. Gezien de dynamiek (coalitieakkoord PZH en PAS) op dit dossier adviseren wij u de ontwikkeling van een afwegingskader structureel aandacht te geven.

Regionale woonagenda

De komende jaren willen wij het gesprek starten om regionale inkleuring te geven aan de regionale woningmarkt waarbij de vraag centraal staat: *wie bouwt voor welke doelgroep?* Hierbij willen we ook de programmering van aangrenzende regio's bezien.

Alphen aan den Rijn

Zaaknummer
263617

Datum
27 september 2019

Voor de komende jaren wordt de Economie van de 21^e eeuw een belangrijke opgave. Een aantal vraagstukken zullen hierbij de regionale economie fundamenteel beïnvloeden en veranderen. Hoe gaan we daar regionaal mee om en welke rol kunnen en willen we daar in spelen. Hoe gaan we bijvoorbeeld als regio om met circulaire economie en welke invloed heeft dit op ruimte claims en het milieu? Hoe gaan we om met een krasser wordende arbeidsmarkt en groeiend belang van de vrijetijdseconomie en veranderend koopgedrag. De gemeente Alphen aan den Rijn heeft over deze vraagstukken advies gevraagd aan de Economic Development Board Alphen aan den Rijn. Te zijner tijd zullen wij deze adviezen delen binnen Holland Rijnland.

Regionale strategie natuur en recreatie

Alphen aan den Rijn maakt geen deel uit van het Regionaal Investeringsfonds in het Groenprogramma Holland Rijnland (Rijnstreek is destijds niet ingestapt in dit groenprogramma bij de aansluiting bij Holland Rijnland). Wel zijn wij met alle Holland Rijnland gemeenten aangesloten bij de (regionale) visie Natuurlijke Leefomgeving.

Regionale strategie mobiliteit

Voor lobby en ambities met grote investeringen is het van strategisch belang dat Holland Rijnland zich onderscheidend profileert ten opzichte van de andere regio's. Zeker bij een onderwerp als mobiliteit en grensoverschrijdende infrastructuur zou het helpen als Holland Rijnland klinkende en (internationaal) publiekaantrekkende organisaties als UvL, Keukenhof, Archeon/Avifauna, BioSciencepark en Esa/Estec betreft bij het opstellen van een strategische visie waar het gaat om nut en noodzaak van een goede bereikbaarheid van de regio vanuit de rest van Nederland en Duitsland. Daarmee wordt spoor- en weginfrastructuur vanuit een breder economisch strategisch perspectief gezien. Overweeg bijvoorbeeld het opstellen van een samenwerkingsverband/overeenkomst/intentieverklaring met de metropoolregio Rijn en Ruhr. Dit biedt wederzijdse voordelen. Deze samenwerking kan als katalysator fungeren voor verbeteringen in het spoor- en weginfrastructuur als onderdeel van een economische- en bereikbaarheidsagenda en versnelt agendavorming bij het Rijk (BO Mirt). Kortom, zoek samenwerking met regio's buiten de randstad waar het gaat om het invullen van de ambitie, maar zoek ook de samenwerking met de noordvleugel om de OV- en wegverbindingen tussen Holland Rijnland en de Vervoersregio Amsterdam verder te optimaliseren. Onderwerpen waarop wij concreet willen inzetten zijn:

- Een R-net verbinding vanaf het station in Uithoorn via gemeente Nieuwkoop naar Alphen aan den Rijn (aansluiting op de lightrailverbinding, zie volgend punt)
- Lightrailverbinding tussen de metropoolregio Rotterdam – Den Haag en metropoolregio Amsterdam via Alphen aan den Rijn
- Spoorverdubbeling en frequentieverhoging met snelle Intercity op het traject Utrecht – Alphen aan den Rijn – Leiden
- Versnelde aanleg Bodegravenboog
- Doorontwikkeling van de N11 naar een A11
- Optimale aansluiting A4/N11

Kunt u de claim op pagina 4 onderbouwen of weglaten waarin wordt beweert: 'Het idee dat alleen een beter OV de mobiliteit genoeg gaat verbeteren, is een utopie'.

Alphen aan den Rijn

Zaaknummer
263617

Datum
27 september 2019

Wij missen in uw agenda aandacht voor goederenvervoer. Bijvoorbeeld de trend om meer te werken met overslag-hubs biedt kansen die juist regionaal zouden kunnen worden benut.

Regionale energiestrategie

Om de energietransitie tot een succes te maken zijn investeringsbeslissingen noodzakelijk van bijvoorbeeld netbeheerders. Wij vinden het daarom van belang dat in een vroeg stadium partijen zoals Liander worden betrokken bij de regionale energietransitie.

Kunt u de claim op pagina 5 onderbouwen of weglaten waarin wordt beweert dat energieopwekking naast infrastructuur draagvlak heeft.

Maatschappij

Platform kennisdeling en beleidsafstemming sociaal domein

Binnen het platform zullen wij onze (leer)- ervaringen met betrekking tot GO! en Mobility mentoring actief delen.

Aanjaagfunctie terugdringen laaggeletterdheid

De gemeente Alphen aan den Rijn heeft aanvullend op de regionale functie terugdringen laaggeletterdheid een aantal lokale activiteiten die mogelijk voor andere gemeenten interessant kunnen zijn. Om de inzet in het terugdringen van laaggeletterdheid nog beter te laten functioneren vinden wij het belangrijk om onze ervaringen met deze lokale activiteiten met andere gemeenten te delen.

Vertegenwoordiging en coördinatie jeugdhulpregio/Ondersteuning inkoop jeugdhulpregio (TWO jeugdhulp)

De TWO voert de inkoop en het contractmanagement uit van de regionaal gecontracteerde jeugdhulpaanbieders. Op deze wijze is de specialistische kennis gebundeld en zijn de administratieve lasten voor de jeugdhulpaanbieders laag. De gemeenten Alphen aan den Rijn koopt de jeugdhulp grotendeels zelf in (GO! voor jeugd) en maakt hierbij geen gebruik van TWO. De TWO koopt wel de jeugdhulp in die wij nog regionaal afnemen. Dit betreft jeugdbescherming, jeugdreclassering en de gesloten jeugdhulp. TWO voert hier het contractmanagement voor uit. Alphen aan den Rijn heeft er belang bij dat TWO de inkoop en het contractmanagement van de regionaal ingekochte zorg (jeugdbescherming, jeugdreclassering en gesloten jeugdhulp) blijft uitvoeren.

Jeugdbeschermingstafel

Het bestaan van de jeugdbeschermingstafel is essentieel om de zorgen over de ontwikkeling van een kind multidisciplinair (met de raad voor de kindbescherming en met de gecertificeerde instelling) te bespreken en om deze bedreiging af te wenden.

Regionaal Bureau Leerplicht

Alphen aan den Rijn (en Nieuwkoop) zitten in een andere RMC regio, met Gouda als centrumgemeente. Er zijn heldere afspraken gemaakt over de uitvoering van de kwalificatieplicht, waarbij de trajectbegeleider wordt aangestuurd vanuit Gouda, maar nauw aansluit bij het team leerplicht/kwalificatieplicht. Waar nuttig en/of noodzakelijk werken we samen rond de beleidstafel met het RBL HR aan regionale afspraken, zoals over thuiszittersaanpak en het proces rondom aanvragen voor ontheffing van de leerplicht. Ook onderwerpen zoals procesregie komen hier ter tafel, waarbij we ervaring uitwisselen en lijnen uitzetten.

Alphen aan den Rijn heeft er voor gekozen om leerplicht en kwalificatieplicht lokaal in te richten. Op deze manier kan gemakkelijk worden aangesloten bij lokale voorzieningen en er is een directe lijn met de interne en externe collega's binnen het sociaal domein. De leerplichtconsulenten staan dichtbij de scholen (die veelal een regionale werking hebben) en de samenwerkingsverbanden. Dit zorgt voor korte lijnen en snel schakelen. De doorgaande lijn van VVE-leerplicht-kwalificatieplicht en RMC trajectbegeleiding zetten we nog verder door in de toegang jongeren. Op deze manier raakt geen jongere buiten beeld.

Alphen aan den Rijn voert de leerplichtwet ook uit voor de gemeente Nieuwkoop. Ook hier geldt dat er korte lijnen zijn in het contact met de lokale professionals.

Strategische positioneren Holland Rijnland

Lobby en strategische positionering Holland Rijnland

Positief is dat Holland Rijnland gaat zoeken naar allianties met de Haarlemmermeer en Midden-Holland om de positie ten opzichte van de metropolen te verbeteren. Wij verwachten dat de strategische agenda die wij ontwikkelen in de netwerksamenwerking Alphen, Gouda en Woerden óók inhoud zal geven aan de positieverbetering van Holland Rijnland. Wat betreft een lobby agenda vinden wij het van belang dat hierin de belangen van Greenport Boskoop worden opgenomen en dat in het versterken van Oost-West verbinding over spoor en weg een alliantie met de metropoolregio Rijn Rühr wordt verkend. Zie hiervoor ook onze zienswijze bij de regionale strategie mobiliteit. Verder is het van belang dat belangenbehartiging vanuit Holland Rijnland transparant gebeurt.

Regionaal Investeringsfonds (RIF)

De gemeente Alphen aan den Rijn heeft er voor gekozen om niet aan te sluiten bij het RIF Holland Rijnland. Met de Rijn- en Veenstreek hebben wij directe afspraken met de Provincie Zuid-Holland over het instellen van landschapstafel en het Flexibel Meerjaren Programma Rijn- en Veenstreek. Dit heeft samen met de provincie een programma opgeleverd van 3 miljoen voor de periode 2016-2021. De inzet is om dit programma te continueren voor stimulering van initiatieven vanuit de agrarische sector en bedrijfsleven i.r.t. Recreatie en Toerisme, Natuur en Landschap, versterking biodiversiteit, (natuurinclusieve) landsbouwtransitie, klimaatadaptatie, vaarnetwerk, bodem(daling) en Samenwerking in het Groene Hart van Holland.

Alphen aan den Rijn

Zaaknummer
263617

Datum
27 september 2019

Stimulering innovatie via het cofinancieringsfonds

Door de Economic Development Board Alphen aan den Rijn (EDBA) wordt een voorstel voorbereid voor een innovatie subsidie of fonds. Wellicht dat hierbij een koppeling gemaakt kan worden met het cofinancieringsfonds Holland Rijnland. We zullen in ieder geval de uitkomsten van het EDBA voorstel met u delen.

Arbeidsmarkt

Een aantal keren wordt arbeidsmarkt genoemd als één van de thema's waarop wordt samengewerkt, maar er wordt niet op ingegaan op welke manier dit gebeurt of zou moeten gebeuren. Dit verdient een nadere duiding.

Conclusie

Concluderend kunnen wij opmerken dat de uitgangspunten die verwoord zijn in de concept agenda van Holland Rijnland een goede basis vormen. In de uitwerking zien wij nog wel een uitdaging, met name als het gaat om een het betrekken van de gemeenteraden en het beter faciliteren van participatie.

Tot slot willen wij onze waardering uitspreken voor de inspanningen en het proces van de afgelopen periode.

Met vriendelijke groet,
de gemeenteraad van Alphen aan den Rijn,
de griffier, de voorzitter,

drs. J.A.M. Immerman

mr. drs. J.W.E. Spies